

Abstrakt

Východiska: Tabákový průmysl začal v posledních letech inovovat nové formy nikotinových výrobků. Mezi ně můžeme zařadit nikotinové sáčky. Ty začínají být atraktivní především pro populaci mladých lidí, mezi které můžeme zařadit i středoškolské studenty.

Cíle: Cílem práce bylo zmapovat zkušenosti středoškolských studentů v Pardubickém kraji s užíváním nikotinových sáčků. Dílčím cílem bylo zjistit prevalenci užívání tabákových a nikotinových produktů mezi středoškolskými studenty.

Metody: Pro získání dat byl použit kvantitativní výzkum. Výzkum byl proveden pomocí anonymního online dotazníkového šetření na platformě Survio.com. Pro výzkum bylo osloveno vedení Gymnázia Dašická v Pardubicích, které souhlasilo s realizací výzkumu u studentů starších 15 let (tj. kvinty, sexty, septimy a oktávy). Výzkum proběhl postupně ve všech 16 třídách nejčastěji během hodin Společenskovědního základu. Studenti vyplňovali dotazník na svých chytrých zařízeních. Dotazník byl rozdělen do čtyř částí. První část dotazníku mapovala základní informace o respondentech (věk, pohlaví, třída), druhá část se zabývala informovaností studentů ohledně nikotinových sáčků, třetí část mapovala prevalenci užívání tabákových a nikotinových sáčků, a v poslední části byli sledovány zkušenosti a vzorce užívání nikotinových sáčků. Získaná data byla zpracována s pomocí deskriptivní statistiky v programu IBM SPSS 28.0.0..

Výsledky: Výzkumu se zúčastnilo 408 respondentů, z toho 55,8 % žen. Během posledních 30 dní tabákových nebo nikotinových výrobků užilo 22,6 % respondentů. Nejčastějším tabákovým výrobkem, který respondenti někdy v životě užili byla elektronická cigareta 32,5 %. Respondentů, kteří někdy v životě užili nikotinové sáčky, bylo 18,6 %. Každý den nebo téměř každý den užívá nikotinové sáčky 2,2 % studentů Nejčastějším motivem k užití nikotinových sáčků byla zvědavost, stimulační účinky a diskrétnost produktu. Nejčastěji je respondenti užívají se svými přáteli (81,6 %), dále v restauracích a barech nebo venku a během odpočinku. Respondenti jako hlavní negativní účinky spojené s užíváním nikotinových sáčků pociťovali nevolnost, závratě a bolest hlavy. Mezi pociťované pozitivní účinky nejčastěji zařadili pocit uvolnění, zlepšení nálady a zlepšení pozornosti.

Závěr: Tato studie je jednou z prvních studií v ČR, která se zaměřuje na užívání nikotinových sáčků u středoškolských studentů. Přínosem práce jsou nové poznatky o tom jak často, za

jakých okolností a z jaké důvodu středoškolští studenti užívají nikotinové sáčky a jaké účinky při jejich užívání nejčastěji pociťují.

Klíčová slova: nikotinové sáčky, nikotin, závislost, studenti, vzorce užívání